

Evenimentul zilei – 31 august 2011

Cine a fost Nicu Ceaușescu? Ispita comunismului dinastic (I)

de Vladimir Tismăneanu

Pe 1 septembrie 2011 Nicu Ceaușescu, cel care a fost format, instruit, “îndrumat” și programat ca succesor al lui Nicolae Ceaușescu, ar fi împlinit 60 de ani.

Adulat în timpul vieții de apologetii dictaturii, de la Adrian Păunescu și Nicolae Dragoș la Eugen Florescu și Cornel Pacoste, de la Ion Traian Ștefănescu și Ștefan Andrei la Tudor Postelnicu și Constantin Boștină, “delfinul” Nicu Ceaușescu a simbolizat, în cariera sa, degenerarea fatală a socialismului din România, metamorfozarea sa în direcția satrapiei orientale de tip nord coreean.

Cine a fost de fapt Nicu Ceaușescu? Care au fost resorturile doctrinare mobilizate pentru a legitima o asemenea succesiune? În legătură cu acest model care combina etnocentrismul radical cu un dogmatism ideologic extrem de rigid și virulent am dezvoltat conceptul de stalinism național care este astăzi utilizat pentru interpretarea experiențelor similare din Coreea de Nord și din alte state comuniste.

Când l-am intervievat pe Ștefan Andrei în 1993 pentru cartea mea „Stalinism pentru eternitate”, l-am întrebat: „În 1989, în plin val de schimbări revoluționare în Europa de Est, pe cine mizați în cazul înlăturării lui Ceaușescu printr-o lovitură de palat, deci nu prin revoluție populară?” Răspunsul a fost prompt și ne-echivoc: „Pe Nicu”. Am rămas consternat, mă întrebam oamenii aceia chiar nu pricepeau nimic? Mi-a explicat că opțiunea ar fi fost între detestata Elena, pe de o parte, și Nicu pe de alta. Așa vedeau ei lucrurile servitorii, sicofanții și valeții din Comitetul Politic Executiv, de la Constantin Dăscălescu, Gheorghe Oprea, Manea Mănescu, Ludovic Fazekas, Iosif Banc, Lina Ciobanu și Emil Bobu la Gogu Rădulescu, Suzana Gâdea, Ion Dincă, Constantin Olteanu și Popescu-Dumnezeu. Cu asemenea colegi de Comitet Politic Executiv, cine i-ar fi putut fi rival lui Nicu?

Voi povesti aici, în acest serial, despre Nicu Ceaușescu așa cum mi-l amintesc eu. Fiind politolog și istoric al comunismului, voi încerca să descifrez semnificațiile faptelor relatate. Lucrul mi se pare important și pentru a destrăma tot felul de legende hagiografice și pentru a respinge demonologiile hazardate. Până la prăbușirea din decembrie 1989, Nicu Ceaușescu a fost membru supleant al Comitetului Politic Executiv al CC al PCR și prim-secretar al Comitetului Județean Sibiu al PCR, a fost deci unul dintre magnații regimului, responsabil, asemeni celorlalți activiști de la vârf, pentru perpetuarea unei dictaturi ilegite și criminale.

A fost prim-secretar al CC al UTC și ministru al tineretului, a patronat sinistrele „șantieri ale tineretului”. Nu pretind sub nicio formă că amintirile mele sunt ultimul cuvânt pe acest subiect, dar ele pot servi unei mai adecvate interpretări a ceea ce a fost lumea secretă a nomenklaturii.

Am fost colegi de școală, Nicu și cu mine, vreme de 12 ani, mai întâi la Liceul „Doctor Petru Groza” (fosta „Școală Medie Mixtă cu limbă de predare rusă”) de pe strada Arhitect Ion Mincu, actualul Colegiu Național „Tudor Vianu”, apoi, începând din septembrie 1963 și până în iunie 1970, la Liceul nr. 24, actualul „Jean Monnet”.

În 1964, Nicu era bun amic cu Lena, fiica cea mică a lui Leonte Răutu, cu alți copii din zonă, de pildă Dinu și Sandu Vincze, copiii cuplului Janos Vincze-Constanța Crăciun, dar și cu Vasile (Vasea) Borilă. Relațiile cu Ghiță Gheorghiu, fiul Licăi, coleg de clasa cu noi, erau politicoase și distante. Familiile Ceaușescu și Răutu au mers împreună, în august 1964, cu mașinile de protocol, la Paris, într-o călătorie neoficială. Ceaușescu era membru al Biroului Politic, secretar al CC, șeful Direcției Organizatorice a CC al PMR. Răutu era membru supleant al Biroului Politic și șeful Direcției de Propagandă și Cultură.

În cadrul Biroului Politic, Ceaușescu și Răutu răspundeau împreună de relațiile cu țările socialiste și cu partidele comuniste din alte state. Ambasador la Paris era doctorul Victor Dimitriu, fost ministru adjunct al sănătății. Cel care le-a arătat Parisul a fost Tudor Vornicu, pe atunci corespondent Agerpres în capitala Franței.

Era perioada idilei româno-franceze, premierul Ion Gheorghe Maurer, cel mai fidel și influent colaborator al lui Dej, fusese în vizită oficială, se întâlnise cu președintele de Gaulle. La cinematograful “Patria” rula “Umbrele din Cherbourg” cu Catherine Deneuve și Nino Castelnuovo, pe muzica lui Michel Legrand. La radio și chiar la televizor se difuzau cântecele unor Richard Anthony, Hugues Aufray, France Gall, Sylvie Vartan, Jacques Brel.

Începea epoca filmelor de ficțiune istorică franceză precum “Cavalerul Pardaillan”, dar și a comediiilor cu Bourvil, Fernandel, Pierre Etaix și mai ales “Jandarmul” lui Louis de Funes. În librăriile din centru puteau fi cumpărate cărți din colecția “Livre de poche”, iar în chioșcurile de ziare începeau să se găsească, pe lângă “L’Humanite”, ziare și reviste precum “Le Monde” și “L’Express”.

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/senatul-evz-cine-a-fost-nicu-ceausescu-ispita-comunismului-dinastic-i-943713.html>